

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **H/19465.**

Benyújtás dátuma: **2018-01-18 14:38**

Parlex azonosító: **197X3J9N0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Határozati javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Varju László (független), Dr. Vadai Ágnes (független), Gyurcsány Ferenc (független)**

Határozati javaslat címe: **A Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége közötti, a szociális ellátás területén való együttműködésről szóló, az 1963. évi 16. törvényerejű rendelettel kihirdetett egyezmény és az ennek alapján a magyar állam illetékes szervei által nyújtott szolgáltatások tárgyában**

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. §-ának (4) bekezdése alapján „**a Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége közötti, a szociális ellátás területén való együttműködésről szóló, az 1963. évi 16. törvényerejű rendelettel kihirdetett egyezmény és az ennek alapján a magyar állam illetékes szervei által nyújtott szolgáltatások tárgyában**” címmel a mellékelt határozati javaslatot kívánom benyújtani.

...../2018. (.....) OGY határozat

a Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége közötti, a szociális ellátás területén való együttműködésről szóló, az 1963. évi 16. törvényerejű rendelettel kihirdetett egyezmény és az ennek alapján a magyar állam illetékes szervei által nyújtott szolgáltatások tárgyában

1. A Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége 1962. december 20-án egyezményt kötött a két állam szociális ellátás területén való együttműködéséről. Az egyezményt a Népköztársaság Elnöki Tanácsa az 1963. évi 16. törvényerejű rendeletben kihirdette, így az hatályba lépett.
2. Az egyezmény az 1989-91 évi politikai változásoktól függetlenül érvényben maradt a szerződő felek jogutódai, azaz egyfelől a Magyar Köztársaság, illetve Magyarország, másfelől a Szovjetunió függetlenné vált tagállamai, így különösen az Oroszországi Föderáció és Ukrajna között.
3. Az egyezmény 3. cikke értelmében kiterjed minden olyan természetben és pénzben járó szolgáltatásra, amelyet a szerződő felek törvényhozása az állampolgárok részére öregség, rokkantság, az eltartó elvesztése, valamint betegség, terhesség, szülés és egyéb esemény bekövetkezésekor az egyezmény hatályba lépésének időpontjában vagy azt követően biztosított vagy biztosítani fog. Az egyezmény 4. cikkének (1) bekezdése arról rendelkezik, hogy e szolgáltatásokat annak a szerződő félnek illetékes szerve nyújtja saját jogszabályai szerint, amelynek területén az igényjogosult személynek állandó lakóhelye van. Végül az 5. cikk (1) bekezdése szerint az igényjogosultság elbírálásánál és azok összegének megállapításánál be kell számítani mindkét szerződő fél területén szerzett szolgálati (biztosítási), valamint az annak tekintendő minden időt.
4. Sajtójelentések és helyszíni beszámolók szerint az elmúlt évek során Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, különösen az ukrán határ közelében tömegessé és rendszerszerűvé vált a visszaélés az egyezmény említett rendelkezéseivel. Ukrán állampolgárok tucatjai, olykor százai létesítenek fiktív lakcímet egy-egy, erre vállalkozó tulajdonos lakóépületében, majd nyújtják be igényüket az egykori Szovjetunióban, illetve Ukrajnában szerzett szolgálati, biztosítási időre hivatkozva az ukrainainál összehasonlíthatatlanul magasabb magyarországi ellátásra, jellemzően nyugellátásra.
5. Gyanítható, hogy az ezt a szolgálati, biztosítási időt, illetve az igényt megalapozó jogcímet igazoló dokumentumok jelentős része hamis, minthogy az ezek alapján a magyar jogszabályok szerint megállapított nyugdíjak összege általában jelentősen meghaladja a magyarországi nyugdíjak átlagát, nem ritkán a 2-300 ezer forintot is eléri.
6. Becslések szerint az említett egyezmény rendelkezéseivel visszaélve jelenleg 26 ezer, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén fiktív lakcímmel bejelentett, életvitelszerűen Ukrajnában élő személy jut hozzá jogosulatlanul magyarországi ellátáshoz, anélkül, hogy Magyarországon valaha egyetlen percet is dolgozott, járulékot fizetett és biztosítás jogviszonyt szerzett volna. Az Országgyűlés megállapítja, hogy amennyiben e becslés helyes, a magyar költségvetést, ezen belül jellemzően a

magyar nyugdíjkasszát évente legkevesebb 30 milliárd forintnyi kár éri.

7. Az egyezmény annak 20. cikk (2) bekezdése értelmében hatálybalépése napjától öt évig marad érvényben és érvénye mindannyiszor öt évvel meghosszabbodik, amíg azt a szerződő felek valamelyike a lejárat előtt legalább egy évvel nem mondja fel. Az Országgyűlés megállapítja, hogy 2009-ben a hivatalban lévő kormány előkészítette az egyezmény felmondását. Minthogy azonban az a fentiek értelmében legkorábban 2013 július 1-i hatállyal volt megtehető, a felmondás szándékáról pedig 2012 július 1-ig kellett nyilatkozni, a kormány ezt a 2010. évi választások eredményeként hivatalba lépő kormány hatáskörébe tartozónak tekintette, a 2010-ben hivatalba lépett kormány azonban ezt elmulasztotta megtenni.

8. Fentiekre tekintettel az Országgyűlés felszólítja a kormányt, hogy

- mondja fel haladéktalanul az 1963. évi 16. törvényerejű rendelettel kihirdetett egyezményt;
- nyújtson be törvényjavaslatot az országgyűlésnek az egyezmény felmondásáról;
- utasítsa a kormányhivatalokat, hogy az egykori Szovjetunió utódállamaiból, különösen Ukrajnából érkezők állandó lakcím létesítésére vonatkozó kérelmét gondosan vizsgálják meg abból a szempontból, hogy egy-egy megjelölt lakcím alkalmas-e arra, hogy valamennyi azt megjelölő kérelmező életvitelszerűen ott lakják, és az e kritériumnak meg nem felelő lakcím bejegyzését tagadják meg;
- utasítsa a kormányhivatalokat, hogy vizsgálják meg, vajon az egykori Szovjetunió utódállamaiból, különösen Ukrajnából korábban érkezettek és állandó lakcímet létesítettek csakugyan életvitelszerűen az általuk létesített lakcímen élnek-e, és az e kritériumnak meg nem felelő lakcímet kényszerkijelentéssel szüntessék meg;
- utasítsa a Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságot, hogy szüntesse be az 1963. évi 16. törvényerejű rendelettel kihirdetett egyezmény alapján megállapított azon nyugellátások folyósítását, amelyek kedvezményezettjeinek állandó magyarországi lakcíme a fenti intézkedés következtében megszűnik.

9. Felkéri a legfőbb ügyészt, hogy

- vizsgálja ki, hogy a fiktív lakcímet létesítők és azzal az 1963. évi 16. törvényerejű rendelettel kihirdetett egyezmény alapján jogosulatlan nyugellátást igénylőkkel szemben megáll-e a csalás vagy más bűncselekmény gyanúja, és tegye meg a szükséges intézkedéseket;
- a fiktív lakcím létesítése és azzal az 1963. évi 16. törvényerejű rendelettel kihirdetett egyezmény alapján jogosulatlan nyugellátás igénylése miatt bűncselekménnyel gyanúsíthatóak esetében vizsgálja ki, kik gyanúsíthatóak felbujtói és bűnsegédi bűnrészességgel, és tegye meg a szükséges intézkedéseket;
- vizsgálja ki, hogy a 1963. évi 16. törvényerejű rendelettel kihirdetett egyezmény alapján megállapított nyugellátások iránti igényjogosultságot igazoló dokumentumok valódiak és hitelesek-e;
- tegye meg a szükséges intézkedéseket a hamisnak bizonyult dokumentumok benyújtóival szemben.

10. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

Elsősorban Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, különösen az ukrán határ közelében tömegessé és rendszerszerűvé vált a visszaélés a Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége közötti, a szociális ellátás területén való együttműködésről szóló, az 1963. évi 16. törvényerejű rendelettel kihirdetett egyezmény rendelkezéseivel. Ukrán állampolgárok ezrei létesítenek fiktív lakcímet, majd nyújtják be igényüket az egykori Szovjetunióban, illetve Ukrajnában szerzett szolgálati, biztosítási időre hivatkozva az ukrajnainál összehasonlíthatatlanul magasabb magyarországi ellátásra, jellemzően nyugellátásra. Amennyiben e becslés helyes, a magyar költségvetést, ezen belül jellemzően a magyar nyugdíjkasszát évente legkevesebb 30 milliárd forintnyi kár éri.

Külön vizsgálatot érdemelne, hogy a kedvezményezettek közül hányan létesítettek Magyarországon állampolgári jogviszonyt anélkül, hogy a törvényes feltételeknek megfeleltek volna, és szavazhatnak így áprilisban annak a kormánynak a hivatalban maradására, amely ezt az aranybányát számukra megnyitotta.